

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سرشناسه: کارگر، رحیم، ۱۳۴۹ -
 عنوان و نام بدیدآور: سیمای حکومت مهدوی/نویسنده رحیم کارگر؛
 تهیه و تدوین معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی.
 مشخصات نشر: مشهد: انتشارات قدس رضوی، ۱۳۹۱.

شابک: ۷-۰۱۶-۲۹۹-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

داداگاه: کتابنامه: ص. ۶۴.

موضوع: مهدویت

شناسه افروزه: آستان قدس رضوی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۱۲۲۴BP / ۲۹ س۲ ک/
 رده بندی دیوبی: ۴۶۲/۲۹۷
 شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۸۳۷۶۴

رهنما

۶۵ → سیمای حکومت مهدوی

نویسنده: رحیم کارگر

آستان قدس رضوی

چاپ هشتم: پاییز ۱۳۹۱ (ویرایش جدید)

معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

نشانی: حرم مطهر امام رضا علیه السلام، اداره پاسخ‌گویی به سوالات دینی

تلفن: ۰۵۱۱-۳۲۰۲۰ • ۰۵۱۱-۲۲۴۰۶۰۲ دورنگار: rahnama@aqrazavi.org

به کوشش محمدحسین پورامینی

ویراستار: محمدمهدی باقری

طراح لوگوی رهنما: مسعود نجابتی

طراح جلد: علی بیات

← پرسیدن برای یافتن راه، خود، ارزش است...
و هر فرهنگی که به پرسشگری بها دهد
و زیباترین، دقیق‌ترین و ساده‌ترین پاسخ‌ها را پیشِ رو بگذارد،
گسترش و دوام خود را تضمین کرده است.
مهم، انتخاب بهترین راه است...
و رهنما گامی است در این مسیر.
همگامِ ما باشید و با طرح دیدگاه‌های رنگارنگستان، یاری مان کنید.

مریم

پیمانهای اسلام

- ## سیمای حکومت مهدوی
- با خواندن این نوشته، پنج پرسش را با استناد به روایات عصر ظهور پاسخ می‌گیرید:
- ؟ مهدی موعود^{عجل الله تعالیٰ فرجه الشفیف} با ظهور خویش، چه آرمان‌هایی را تحقق می‌بخشند؟
 - ؟ آرزوی دیرینه آدمی، اخلاقی‌زیستن است. برنامه‌های حضرت برای حاکم‌ساختن اخلاق چیست؟
 - ؟ در حکومت مهدوی، چهره جهان از منظر عدالت و امنیت چگونه است؟
 - ؟ معنویت و عقلانیت، در دوران پس از ظهور، چگونه بر ذهن و ضمیر آدمیان سایه می‌افکند؟
 - ؟ در حکومت امام زمان^{عجل الله تعالیٰ فرجه الشفیف}، چه برنامه‌هایی برای توسعه و رفاه واقعی تدبیر شده

پژوهشگاه
جمهوری اسلامی
جمهوری اسلامی
جمهوری اسلامی

درآمد

از دیدگاه شیعه، آینده سیاست (دولت)، بسیار روشن و خوب‌بینانه است و تاریخ برای رسیدن به آن جامعه مطلوب و آرمانی در حرکت است. این مدینه فاضله در زمین به دست حق پرستان و به رهبری مصلح موعود و با یاری امدادهای الهی به وجود آمده است و او اداره آن را به دست خواهد گرفت. این جامعه، پایان حرکت تاریخ و آغاز حیاتی متكامل و بدون نقص است. سیاست در این جامعه، «فاضله» و «الهی» است و دولت اخلاقی (کمال‌گرا و اخلاق محور) بر اساس نظام امامت شکل می‌گیرد. مردم، به خصوص مستضعفان و صالحان، نقش اساسی در اداره و کنترل امور دارند و صاحبان زر و زور و تزویر از بین می‌روند.

مهمنترین و اساسی‌ترین اقدام امام مهدی عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى بِرَحْمَةِ النَّبِيِّ پس از پیروزی و سیطره بر سراسر

جهان، تشکیل دولت و به دست گرفتن حکومت و فرمانروایی دنیاست. گفتنی است مردم جهان در عین حال که شاهد نابسامانی، جنگ، فساد، بی عدالتی، ناامنی و الحادگرایی در جهان بوده‌اند، دولتها، احزاب و سازمان‌های بسیاری را نیز دیده‌اند که مدعی خدمت به جهانیان و ایجاد آرامش، صلح، امنیت و بهبود وضع اقتصادی و فرهنگی و اجتماعی در دنیا بوده‌اند؛ اما در عمل چیزی جز تباہی، ستم و جنگ مشاهده نکرده‌اند. سرانجام روزگاری فرامی‌رسد که معنویت و عدالت، به دست توانای مرد الهی و در دولت اهل‌بیت علیهم السلام اجرا می‌شود و رفاه، امنیت، عدل و یکتاپرستی در همه‌جای عالم گسترش می‌یابد. روشن است که این تنها با تشکیل دولت و انسجام در امور، به دست می‌آید. امام باقر علیه السلام در تفسیر آیه ﴿الذين ان مكناهم في الارض...﴾ می‌فرمایند: «این آیه، در حق آل محمد علیهم السلام، حضرت مهدی فرجه الشیف و یاران اوست که خداوند آن‌ها را مالک شرق و غرب جهان کرده است، آیین اسلام را پیروز می‌کند، بدعت‌ها

و باطل‌ها را به دست او و یارانش نابود می‌سازد، چنان‌که [قبلًا] سفیهان حق را لگدمال کرده باشند، تا اینکه از ستم نشانه‌ای نمی‌ماند.»^۱

امام مهدی عَبْدُ اللَّهِ الْمَطَّافِ فَرِجَةُ النَّبِيِّ با تشکیل حکومت جهانی براساس نظام امامت، اداره و مدیریت جهان را در دست خواهد گرفت و بشر را به سمت کمال مطلوب و تکمیل مکارم اخلاقی (حداکثر کمال و رشد اخلاقی) هدایت و راهبری خواهد کرد و جامعه مردہ را زنده و دین‌مداری و معنویت‌گرایی را احیا خواهد ساخت. مشکلات و نارسایی‌های گسترده جوامع، به خصوص در زمینه اخلاق و معنویت، تنها در سایه وجود دولت امام مهدی عَبْدُ اللَّهِ الْمَطَّافِ فَرِجَةُ النَّبِيِّ از بین می‌رود و به جای آن‌ها، معنویت، عدالت و عقلانیت حاکم می‌شود و جامعه به تکامل، تعالی، تعادل و پیشرفت می‌رسد.

۱. سید شرف‌الدین حسینی، *تأویل الآیات الظاهره*، ص ۳۳۹.

۱۰

پیشگیری از مواد مخدر و نوشیدنی

اهداف و آرمان‌های امام مهدی عَجَلَ اللَّهُ تَعَالَى بِرَحْمَةِ النَّبِيِّ فَرَجَعَةُ الْمُشْرِفِ

بررسی و مطالعه اهداف هر قیام و نهضتی، تا حدودی ما را با ماهیت و چیستی آن آشنا می‌سازد. بر این اساس بعضی از اهداف اصلی و بنیادین و برخی نیز فرعی و در ذیل هدف اصلی است و در راستای آن تبیین و تعریف می‌شود. حال، مهم‌ترین اهداف و خواسته‌های دولت امام مهدی عَجَلَ اللَّهُ تَعَالَى بِرَحْمَةِ النَّبِيِّ فَرَجَعَةُ الْمُشْرِفِ که بیشتر جنبه کمال خواهانه و اخلاقی دارد، عبارت است از:

۱. رساندن جامعه بشری به کمال مطلوب و رشد و بالندگی اخلاقی (هدف اصلی);
۲. برقراری عدالت اجتماعی و گسترش عدل در سراسر جهان;
۳. اداره و ساماندهی نظام جهان براساس ایمان به خدا، احکام دین اسلام و آموزه‌های قرآن;
۴. تثبیت و گسترش صلح و امنیت جهانی و از بین بردن ستیزه‌جویی، تجاوز‌گری، جنگ، کینه‌جویی و خودپرستی;

۱۱

پیمانه اسلام

۵. نجات مردم از چنگال ستمکاران، جباران و مفسدان و اهتزاز پرچم توحید و عدالت؛
۶. احیای آیین توحید و یکتاپرستی (اسلام) و نابودی آیین‌های انحرافی و باطل؛
۷. تأسیس حکومت جهانی اسلام و دردست‌گرفتن حاکمیت جهان؛
۸. به کمال رساندن علم و دانش بشری و رشد و شکوفایی عقل و اندیشه؛
۹. تصحیح امور زندگی و استفاده صحیح و بهینه از امکانات و منابع مادی و معنوی جهان؛
۱۰. از بین بردن امتیازات و تبعیضات نژادی و طبقاتی و تعمیق برابری و مساوات؛
۱۱. گسترش فضایل اخلاقی و ریشه‌کن کردن رذایل و آلودگی‌های اخلاقی و....^۱

رسیدن به این اهداف والا و مقدس، در گرو این است که حضرت مهدی عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى بِرِجَّهُ الشَّرِيفِ ابتدا

۱. رحیم کارگر، «جهانی شدن و حکومت جهانی مهدی عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى بِرِجَّهُ الشَّرِيفِ»، فصلنامه انتظار، ش^۶، ص ۱۷۵ و ۱۷۶.

اخلاق و رفتار مردم را تغییر دهند و به اصلاح و احیای آن‌ها بپردازند. پس از انجامدادن این کار اصلی (تزریق و تهذیب نفوس) و رشد و تعالی روحی و فکری مردم و زندگان جامعه، خود آن‌ها مشتاق ساماندادن به سایر امور خواهند بود.

برنامه‌ها و تغییرات در عصر ظهور

امام زمان علیه السلام با تشکیل حکومت جهانی و شکل‌دهی به حاکمیت صالحان و شایستگان و با یاری آن‌ها، دست به اقداماتی گسترده و فراگیر در راستای اصلاح و بهبود امور می‌زند و در جهت رشد و تعالی معنوی و مادی مردم از همه امکانات و ابزار استفاده می‌کنند. بر این اساس مهم‌ترین برنامه‌ها و اقدامات آن حضرت که سایر تغییرات و اصلاحات را تحت پوشش دارند، در چند محور کلی طراحی و اجرامی شود:

۱۳

پیشگیری از ناآرامی های اجتماعی

پس از آنکه امام مهدی^{عجل الله تعالیٰ فرجه الشیف} دولت خود را تأسیس کردند و حکومت بر جهان را در دست گرفتند، عملکردی کامل، چندجانبه و اخلاق محور ارائه خواهند داد. بر این اساس نظام سیاسی و دولت امام مهدی^{عجل الله تعالیٰ فرجه الشیف} دولتی، کارآمد و متكامل خواهد بود؛ کارآمدی به عنوان بالفعل کردن، بهره برداری کامل، سازمند، متعادل و متعالی از تمامی استعدادها، امکانات و فرصت‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی و کاهش یا زیبین بردن تعذیبات و ضایعات. چنین گرایشی، نه آرمانی است و نه دسترس ناپذیر؛ بلکه طرحی عملی و در دسترس و اجرایشدنی است؛ زیرا در عصر ظهور، موانع و مشکلات (ستیزه‌جویی، جنگ، فسادگری و تجاوزگری) از بین خواهد رفت و امامی عالم، مدیر، توانمند و عادل، زعامت دینی، سیاسی مردم را عهدهدار خواهد شد. این دو به معنای استفاده بهینه و کارآمد از تمامی امکانات و منابع در راستای کمال خواهی انسان است. روایات مختلفی در این زمینه،

۱. حاکم ساختن اخلاق در جهان

دلالت بر اهمیت و محوریت اخلاق و کمال و رشد و باندگی معنوی انسان‌ها در دولت مهدوی دارد:

امام باقر علیه السلام می‌فرمایند: «چون قائم ما قیام کند، دستتش را بر سر بندگان می‌گذارد

و عقول آن‌ها را متمرکز ساخته و اخلاقشان را به کمال می‌رساند.»^۱

در روایت دیگری آمده است: «وقتی قائم ما قیام کند، دست [اعنایتش] را بر سر

بندگان می‌نهد و بدین وسیله، عقل آن‌ها زیاد شده و فهمشان بالا می‌رود (کامل می‌شود).»^۲

۱.۱. تحقق بندگی و عبودیت در پرتو اخلاق

پیامبر ﷺ می‌فرمایند: «... دل‌های بندگان را پر از عبادت می‌کند و عدلش فraigیر

می‌شود»^۳ و «خداؤند به دست او دروغ را نابود می‌سازد و روزگار سخت و رنج‌آور را

۱. سعید بن هبة الله راوندی، الخرائج و الجرائح، ج ۲، ص ۸۴۱، ح ۷۱.

۲. محمد بن یعقوب کلینی، کافی، ج ۱، ص ۲۵، ح ۱.

۳. محمد بن حسن شیخ طوسی، کتاب الغيبة، ص ۱۷۹.

۱۵

می برد و ذلت برده‌گی و بندگی را از گردن‌های شما بیرون می کشد.»^۱

امام صادق علیه السلام در تفسیر آیه شریفه ﴿الملک یومئذ لله﴾ می فرمایند: «ملک و پادشاهی امروز از آن خداست، پادشاهی دیروز نیز از آن خدا بود، پادشاهی فردا هم از آن خداست؛ لکن هنگامی که قائم ما قیام کند، جز خدای تبارک و تعالی، پرستیده نمی شود»؛^۲ یعنی، مهمترین ثمرة این دولت، هدایت مردم و زنده کردن جامعه مرده است.

۲.۱ دعوت به هدایت و تقوا

در روایتی آمده است: «[امهدی فرجة الشفيف] با تقوا گام می سپارد و بر اساس هدایت رفتار می کند...». هدایت و ارشاد تکوینی و تشریعی، از مهمترین اقدامات دولت

۱. محمدبن حسن شیخ طوسی، کتاب الغیبة، ص ۱۸۶.

۲. لطف الله صافی، منتخب الاثر، ص ۵۸۷، ح ۲.

۳. محمدباقر مجلسی، بحار الانوار، ج ۲، ص ۲۶۹، ح ۱۵۸.

مهدوی است که در سایهٔ تعالیٰ روحی و تکامل اخلاقی مردم بهار می‌نشینند.

۳.۱. زدودن مفاسد و ناپاکی‌ها

«او این امت را پس از آنکه تباہ [و فاسد] شده‌اند، اصلاح می‌کند». ^۱ براساس این روایت اصلاح مردم بعد از فساد اخلاقی آن‌ها و تغییر بنیادین رفتارها، گفتارها و پندارهای غیراخلاقی و آلوده آن‌ها، مهم‌ترین و درخشان‌ترین اقدام دولت امام مهدی عَلَيْهِ الْكَرَمُ الْعَظِيمُ خواهد بود و این احیاگری، اصلاح و نوسازی معنوی، مطلق و فراگیر است و پس از آن فساد و انحرافی وجود نخواهد داشت و زمین، نورانی و پر از صفا و معنویت خواهد شد: «زمین با نور پروردگارش، منور می‌شود» ^۲ و «چون قائم ما قیام

۱. علی بن عیسیٰ اربلی، *کشف الغمة*، ج ۲، ص ۴۷۳.

۲. محمد بن علی بن بابویه شیخ صدوق، *کمال الدین*، ج ۲، ۳۴۵، ح ۳۱.

کند، زمین به نور پروردگارش روشن می‌شود و مردم همگی بی‌نیاز شوند».^۱

۴.۱. دعوت به خیرات و نیکی‌ها

امام صادق علیه السلام در تفسیر آیه ﴿فَاسْتَبِّقُوا الْخَيْرَاتِ إِنَّمَا تَكُونُوا...﴾^۲ فرمود: «[سبقت بگیرید در نیکی‌ها...، در برآرۀ قائم عَجَلَ اللَّهُ تَعَالَى و اصحابش نازل شده است]». در روایتی آمده است: «هنگامی که قائم آل محمد قیام کند، می‌فرمایند: ای مردم! ما هستیم کسانی که خداوند در قرآن وعده آنان را به شما داده است: «کسانی که بر زمین حکومت می‌کنند، نماز را برپا می‌دارند و...».^۳ این دو روایت نیز به روشنی نشان می‌دهد که از اقدامات

۱. محمدبن جریر طبری، دلائل الامامة، ص ۲۶۰.

۲. بقره، آیه ۱۴۸.

۳. سیدهاشم بحرانی، الموجة في ما نزل في القائم الحجة، ص ۳۹.

۴. فرات بن ابراهیم کوفی، تفسیر فرات کوفی، ص ۲۷۴، ح ۳۷۱.

اساسی حضرت مهدی و یاران آن حضرت، برنامه‌های اخلاقی، تربیتی، دینی و رساندن بشر به کمال معنوی و روحی است.

۵.۱. پاکیزگی دل‌ها و جان‌ها

در روایتی آمده است: «دُنْيَا وَ مَرْدُمْ أَنْ در دوران حکومت مهدی ﷺ، پاک و پاکیزه می‌شوند»^۱ و «امر خداوند، برتری داده شده و دین خدا ظاهر می‌شود.»^۲

انسان‌ها همواره بهجهت غفلت و نادانی و ناسیپاسی، غرق در گناه و فساد هستند که از این امر در اصطلاح قرآنی به کوری و گنگی و کری یاد می‌شود. این گونه امراض روحی و روانی در عصر امام مهدی ﷺ مداوا می‌شود و زمینه ناهنجاری‌های اخلاقی از

۱. علی بن عیسی اربلی، کشف الغمة، ج ۲، ص ۴۹۳.

۲. محمد باقر مجلسی، بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۷۹، ح ۱۸۷.

بین می رود: «شیوه پیامبر خدا را در پیش می گیرد و شما را از کوری، کری و گنگی نجات می دهد»^۱ و «قلعه های گمراهی و دل های بسته را می گشاید»^۲ همچنین: «خداآوند به دست او از نابودی و تباہی نجات می دهد و به وسیله او از گمراهی به [راه درست] هدایت می کند»^۳.

۲. برقراری عدالت و امنیت

استقرار حکومت جهانی، نابودی دولت های باطل، ثبیت و گسترش عدالت (تعادل در امور)، صلح، امنیت و درنتیجه ریشه کنی جنگ ها، ستم ها، تبعیض ها، بی عدالتی ها، استثمارها و... از آثار و پیامدهای حتمی ظهور و تشکیل دولت امام

مهدی عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالْكَلَامُ است.

۱. محمد بن یعقوب کلینی، کافی، ج ۸، ص ۶۶.

۲. سلیمان قندوزی حنفی، ینابیع المؤده، ج ۲، ص ۵۸۸ و ۵۲۳.

۳. محمد بن علی بن بابویه شیخ صدوق، کمال الدین، ج ۱، ص ۲۵۱، ح ۱.

تمامی شرها، به خصوص کڑی‌هایی که به وسیله حاکمان ستمگر، ثروت‌اندوزان فاسد و مستکبران کینه‌جو شیوع یافته است، از بین خواهد رفت و تنها خوبی‌ها باقی خواهد ماند: «شر از جهان رخت بر می‌بندد و تنها خیر باقی می‌ماند»^۱ و زمین از هر تجاوز‌گری، ناپاکی و ظلمی پاک خواهد شد: «به وسیله او زمین را از هر تجاوزی پاک و از هر ستمی خالی می‌کند».^۲ بر این اساس می‌توان پیامدها و آثار زیر را بر شمرد:

۱.۱.۲ استقرار دولت حق

یکی از برکات و نتایج درخشان وجود امام زمان علیه‌السلام عَلَيْهِ السَّلَامُ، گشایش در امور

-
۱. یوسف مقدسی شافعی، عقدالدرر فی اخبار المنتظر، ص ۲۶.
 ۲. محمد بن علی شیخ صدوق، کمال الدین، ج ۲، ص ۳۷۱.

مردم،^۱ عزت و بزرگی مسلمانان،^۲ قرار گرفتن در اوج تعالیٰ و منزلت والا،^۳ درک روز فتح و پیروزی^۴ و استقرار امنیت و عدالت در سایه حکومت جهانی و دولت عدل مهدوی است:

- ۱.۱.۲ حاکمیت فراغیر جهانی: «خداؤند مهدی و اصحابش را حاکمان شرق و غرب زمین قرار می‌دهد»^۵ و نیز: «دولت مهدی بر شرق و غرب جهان حاکم می‌شود».^۶
- ۲.۱.۲ ظہور بہترین دولت‌ها: «دولت ما در آخرالزمان ظاهر می‌شود»^۷ و «دولت او،

۱. محمدبن حسن شیخ طوسی، الامالی، ص ۳۵۲، ح ۷۲۶.

۲. علاءالدین متقی هندی، کنزالعمل، ج ۱۴، ح ۷۰۰، ۲۸.

۳. محمدبن ابراهیم نعمانی، الغيبة، ص ۱۹۵، ح ۲.

۴. سید شرف الدین حسینی، تأویل الآیات الظاهرۃ، ص ۴۳۸.

۵. علی بن ابراهیم قمی، تفسیر القمی، ج ۲، ص ۸۷.

۶. محمدبن علی شیخ صدوق، کمال الدین، ج ۱، ص ۳۸۰، ح ۲۷.

۷. محمدباقر مجلسی، بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۴۳، ح ۳.

آخرین و بهترین دولت‌هاست؛ پس از پایان همه دولت‌ها می‌آید. هیچ خاندانی نیست که حکومتی برای آن مقدر باشد، جز اینکه پیش از او، به حکومت می‌رسد تا هنگامی که ما به قدرت رسیدیم؛ کسی نگوید که اگر ما نیز به قدرت می‌رسیدیم، این چنین رفتار می‌کردیم^۱ و نیز: «... در این هنگام فجر دولت حق می‌دمد و تاریکی باطل از صحنه گیتی برچیده می‌شود».^۲

۳.۱.۲ نابودکردن دولت‌های باطل: «زمانی که قائم قیام کند، هر دولت باطلی از بین می‌رود».^۳ «همانا نابودی پادشاهان ستمگر و ظالم به دست قائم ما است...»^۴ و نیز

۱. محمدبن حسن شیخ طوسی، کتاب الغيبة، ص ۴۷۳.

۲. محمدبن علی شیخ صدوق، کمال الدین، ج ۲، ص ۴۴۸.

۳. محمدبن حسن شیخ طوسی، کتاب الغيبة، ص ۲۳۹.

۴. محمدبن علی شیخ صدوق، کمال الدین، ج ۲، ص ۳۵۴، ح ۵۱.

«خداوند حق را به دست آنان ظاهر می‌کند و باطل را با شمشیرهایشان نابود می‌سازد.»^۱

«به دست او هر جباری نابود می‌شود و هر شیطان سرکشی هلاک می‌شود»^۲ و نیز

«زمین را از دشمنان من پاک و میراث دوستانم می‌کند»^۳ و «حکمرانان ستم‌پیشه را عزل می‌کند و زمین را از هر انسان نیرنگ‌باز و فریب‌کاری پاک می‌سازد.»^۴

۲.۲. استقرار عدالت

بارزترین و مهم‌ترین پیامد و نتیجه دولت مهدوی^{عَلَيْهِ السَّلَامُ}، گسترش جهانی عدل و رفع بی‌عدالتی و ستم است. عدل از اموری است که همه افراد بشر به برقراری

۱. محمدبن حسن شیخ طوسی، امالی، ص ۳۵۲، ح ۷۲۶.

۲. علی بن یونس نباتی، *الصراط المستقیم*، ج ۲، ص ۲۲۹.

۳. محمدبن علی شیخ صدوق، امالی، ص ۶۳۲، ح ۴.

۴. محمدباقر مجلسی، *بحار الانوار*، ج ۱، ۵۱، ص ۱۲۰، ح ۲۳.

آن اظهار علاقه کرده و تمایل دارند و بالفطره می خواهند همگان عادل باشند و یکی از اهداف پیامبران نیز اقامه قسط بوده است: ﴿لِيَقُومُ النَّاسُ بِالْقِسْطِ﴾؛ اما این امر تنها و تنها به صورت جهانی و گستردگی و دائمی به دست امام مهدی عَجَلَ اللَّهُ تَعَالَى بِرَحْمَةِ النَّبِيِّ فَرَجَهُ السَّرِيفُ تحقق خواهد یافت «وَيَسِّعُهُمْ عَدْلًا».^۱ مردم در تمامی جنبه‌های زندگی (سیاست، اقتصاد، اجتماع و...) شاهد عدالت بی‌نظیری خواهند بود و تعادل و ثبات در همه امور دیده خواهد شد: «زمین را آکنده از عدل و داد می‌کند؛ همان‌گونه که از جور و ستم پر شده بود»^۲ و «به خدا سوگند! همان‌طور که سرما و گرما به داخل خانه‌های شان نفوذ می‌کند، عدالت او به درون خانه‌های شان راه خواهد یافت.»^۳

۱. محمدبن حسن شیخ طوسی، کتاب الغيبة، ص ۱۷۹.

۲. محمدبن علی شیخ صدوق، امالی، ص ۲۳۹، ح ۲۴.

۳. محمدبن حسن حر عاملی، اثبات المهداء، ج ۳، ص ۵۴۴، ح ۵۲۹.

۲۵

پیامبر اکرم (صلوات الله علیه و آله و سلم) در میان افراد

زمین با عدالت او دوباره زنده می‌شود و مردم سیرت و حکومت عادلانه را مشاهده خواهند کرد: «زمین را به وسیله قائم زنده می‌کند، پس او در آن عدالت می‌ورزد. درنتیجه زمین با عدالت او حیات می‌یابد، بعد از آنکه با ستم [ظالمان] مرده بود.»^۱ و «به شما نشان خواهد داد که سیرت عدل و حکومت عادلانه چگونه است.»^۲

۳.۲. فرآگیر ساختن صلح و امنیت

امنیت، صلح واقعی، آرامش و همدلی، از ویژگی‌های حکومت جهانی امام مهدی عجل الله تعالیٰ علیه ویژگی‌الشیف است. در عصر پیشوایی او، خوف‌ها زایل می‌شود و جان و مال و آبروی اشخاص در ضمان قرار می‌گیرد و در سراسر جهان امنیت عمومی حاکم می‌شود. اختناق،

۱. محمد بن علی شیخ صدوق، کمال الدین، ج ۲، ص ۶۶۸.

۲. نهج البلاغه، خطبه ۱۳۸.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

۲۷

پیشگیری از ناکارایی و ناچاری

ستیزه‌جویی، بهره‌کشی، استکبار و استضعف که همه از آثار حکومت‌های غیرالله‌ای است، از جهان ریشه‌کن می‌شود و عاملان و انجام‌دهندگان این ناراستی‌ها با هر عنوان، برچیده می‌شوند. این بهترین دورانی است که بشر در عمر خود می‌تواند شاهد آن باشد و از نتایج و ثمرات آن در همین دنیا برخوردار شود. به راستی او فریادرس، منجی و یاور تمامی مستضعفان، ستمدیدگان و صالحان است...: «از میان امت من مهدی عَلَيْهِ السَّلَامُ قیام می‌کند، خداوند او را برای فریادرسی مردمان برمی‌انگیزد».^۱

۱.۳.۲. امنیت و آسایش: «در زمان او ستم ریشه‌کن و راه‌ها امن می‌شود».^۲ «چهارپایان و درندگان در صلح هستند. زن از عراق تا شام می‌رود و پای خود را جز بر روی گیاه نمی‌گذارد. جواهراتش را بر سرش می‌گذارد و از درنده و درنده‌خویی هراس

۱. علی بن عیسی اربلی، کشف الغمة، ج ۲، ص ۴۷۰.

۲. محمد بن محمد شیخ مفید، الارشاد، ج ۲، ص ۳۸۴.

ندارد»^۱ و نیز: «ناتوانی از مشرق تا مغرب سفر می‌کند و از کسی آسیبی به او نمی‌رسد.»^۲

۲.۳.۲. صلح و آسایش: «کینه‌ها از دل مردم بیرون می‌رود و درندگان و چهارپایان در صلح زندگی می‌کنند.»^۳ «حضرت مهدی عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالرَّحْمَةُ وَالرَّحِيمُ شرق و غرب جهان را تحت سیطره خود درمی‌آورد و گرگ و گوسفند در یک مکان زندگی می‌کنند. کودکان خردسال با مارها و عقربها بازی می‌کنند و آسیبی به آن‌ها نمی‌رسد. شر از جهان رخت بر می‌بنند و تنها خیر باقی می‌ماند.»^۴

۳.۳.۲. رفع اختلاف‌ها و فتنه‌ها: «به خدا سوگند، ای مفضل، اختلاف و پراکندگی را از ملت‌ها و ادیان بر می‌دارد.»^۵ «خداوند به دست او فتنه‌های جانکاه را آرام و ساکن

۱. محمد بن علی شیخ صدوق، *الخلال*، ج ۲، ص ۶۲۶.

۲. محمد بن مسعود عیاشی، *تفسیر عیاشی*، ج ۲، ص ۶۱.

۳. صافی، *منتخب الاثر*، ص ۵۹۲.

۴. علی یزدی حائری، *الزام الناصب*، ص ۱۳۹.

۵. محمد باقر مجلسی، *بحار الانوار*، ج ۳، ص ۵۳.

می‌سازد. زمین امن می‌شود، یک زن در میان پنج زن بدون اینکه مردی آنان را همراهی کند، به حج خانه خدا می‌رود و جز خدا، از کسی باکی ندارد.^۱

امام صادق علیه السلام فرموده است: «مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشفیف در میان همه مخلوقات محبوب است، خداوند به دست او آتش فتنه را خاموش می‌کند.»^۲

۳. تحقق معنویت و عقلانیت در جهان

تعالی و تکامل جامعه از لحاظ اخلاقی، دینی و فرهنگی، حاکمیت فضیلت‌ها و خیرات در جامعه و تحقق معنویت و عقلانیت از آثار و برکات شکوهمند و بی‌نظیر دولت امام مهدی عجل الله تعالیٰ فرجه الشفیف است. بر این اساس تمامی شرها و آلودگی‌ها و منشأ آن‌ها (شیطان

۱. مصطفی آل‌السید، بشارۃ‌الاسلام، ص ۱۸۵.

۲. کامل سلیمان، یوم‌الخلاص، ج ۲، ص ۶۴۰.

و هواهای نفسانی) از بین می‌رود و دروغ، طمع، حرص، کینه، کفر، فساد، زنا و... از جهان ریشه‌کن می‌شود؛ اما با ظهر امام زمان عَجَلَ اللَّهُ تَعَالَى بِرَحْمَةِ النَّبِيِّ فَرَجَعَةُ الْشَّفَافِ جهان غرق در نورانیت، قداست و طهارت شده و آیین یکتاپرستی و اخلاق فraigیر و حاکم می‌شود. در این زمان انسان‌ها از تعالی روحی و تکامل عقلی برخوردار می‌شوند و موانع و عوامل فساد و انحراف از بین می‌رود. این عنایت خداوندی است که در آینده تاریخ و با تشکیل دولت مهدوی عَجَلَ اللَّهُ تَعَالَى بِرَحْمَةِ النَّبِيِّ فَرَجَعَةُ الْشَّفَافِ و تربیت دینی مردم، اخلاق آنان کامل و خردهایشان شکوفا می‌شود و جامعه فاسد و تباہ‌آسود عصر پیش از ظهرور، به مدینه فاضله اسلامی تبدیل می‌شود: «هنگامی که قائم ما قیام کند، دست خود را بر سر بندگان می‌گذارد و بدین ترتیب خردهای مردمان شکوفا (متمرکز) و اخلاقشان کامل می‌شود.»^۱

۱. قطب الدین راوندی، الخرائج والجرائم، ج ۲، ص ۸۴۰.

برنامه‌ها و تغییرات فرهنگی و دینی دولت حضرت مهدی^{عجل الله تعالیٰ فی رحمة الشّریف} را می‌توان در مؤلفه‌های زیر
بیان کرد:

پیمانه‌گویی از نور

۱.۳.۱. ایجاد تغییرات و تحولات معنوی

۱.۱.۳. نورانیت و پاکی جهان: «وقتی که قائم قیام کند، زمین به نور پروردگار روشن می‌شود و بندگان به نور خورشید نیازی نخواهند داشت»^۱ (کنایه از انقطاع و بی‌نیازی از اسباب و وسائل مادی) و نیز: «زمین را از عدل، قسط و نور و برهان آکنده می‌سازد»^۲ و «زمین با نور پروردگار روشن می‌شود و سلطنت او شرق و غرب عالم را فرا می‌گیرد».^۳

۱. علی بن عیسیٰ اربلی، *کشف الغمہ*، ج ۲، ص ۴۶۴.

۲. محمد بن ابراهیم نعمانی، *الغيبة*، ص ۲۳۷، ح ۲۶۰.

۳. فضل بن حسن طبرسی، *اعلام الوری*، ص ۳۹۱.

۲.۱.۳. عبادت و عبودیت: «مردم رو به عبادت می‌آورند و امانات ادا می‌شود»^۱ و نیز: «بشارت باد به [آمدن] مهدی! او دل‌های بندگان را با عبادت و اطاعت پُرمی‌کند و عدالت‌ش همه را فرا می‌گیرد.»^۲

همچنین: «همه مردم بر عبادت خدا گراییده، به اجرای احکام شریعت و دیانت روی می‌آورند»^۳ و «جز خداوند بلندمرتبه، هر معبدی که در زمین باشد؛ اعم از بت‌های بی‌جثه با صورت و با جثه بی‌صورت و جز آن، آتش گرفته و بسوزد.»^۴ «پادشاهی [و حاکمیت] برای خدادست، امروز، دیروز و فردا؛ اما زمانی که قائم عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرِجَّهُ الشَّفِيفُ قیام می‌کند، جز

۱. لطف‌الله صافی، منتخب‌الاثر، ص ۴۷۴.

۲. محمدبن‌حسن شیخ طوسی، کتاب‌الغيبة، ص ۱۷۹.

۳. لطف‌الله صافی، منتخب‌الاثر، ص ۵۹۲، ح ۴.

۴. فضل‌بن‌حسن طبرسی، اعلام‌الوری، ص ۴۶۳.

۳.۱.۳. ریشه کن ساختن آلدگی‌های اخلاقی: «بر انس و جن چیره می‌شود و ریشه پستی و انحراف را از روی زمین برمی‌کند».^۲ «حکومت ابلیس تا روز قیامت است و آن، روز قیام قائم است».^۳ «خدای در زمین معصیت نشود و حدود الهی میان مردم اجرا گردد».^۴ «روی زمین کافری باقی نمی‌ماند، جز اینکه ایمان می‌آورد و شخص ناشایستی نمی‌ماند جز اینکه به صلاح و تقوا می‌گراید».^۵ «زنا و شراب خواری و ربا از میان

۱. هاشم بحرانی، المحبحة فی ما نیز فی القائم الحجة، ص ۲۷۵.

۲. محمد بن ابراهیم نعمانی، الغيبة، ص ۲۷۵، ح ۵۵.

۳. شرف الدین حسینی، تأویل الآیات الظاهره، ص ۷۸۰.

۴. محمد باقر مجلسی، بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۲۷، ح ۲۰.

۵. احمد بن علی طبرسی، الاحتجاج، ج ۲، ص ۲۹۰.

می‌رود»^۱ و «زمین را از هر انسان فریب‌کار و نیرنگ‌باز، پاک می‌کند.»^۲

۲.۳. حاکمیت و گسترش آیین اسلام

از ویژگی‌های ممتاز و بی‌نظیر جامعه موعود جهانی، این است که همگان در آن موحد بوده و خدا را به یگانگی پرستش می‌کنند و شریکی برای او قرار نمی‌دهند. او را بی‌شریک، بی‌نظیر، واحد، یگانه و یکتا می‌شناسند (تصحیح رابطه فرد با خدا). این امتیاز بزرگی است که در دولت مهدوی عَجَلَ اللَّهُ تَعَالَى بِرَحْمَةِ النَّبِيِّ، همه مفتخر به آن هستند و حق را می‌پرستند. در نتیجه توحید خالص و پاک از هر شائبه شرک، حاکم می‌شود. مشکلی که در طی تاریخ، به خصوص در عصر حاضر، گریبان‌گیر جوامع است، الحاد، شرک و

۱. شهاب‌الدین مرعشی نجفی، مجلقات الاحقاق، ج ۲۹، ص ۶۱۶.

۲. محمدباقر مجلسی، بحد الاتوار، ج ۵۱، ص ۱۲۰.

تحریف در دین است. این کاستی، خود موجب اختلاف‌ها، جنگ‌ها، هواپرستی‌ها و انحرافات بسیار و باعث دورشدن از هدف اصلی زندگی (تقریب و نزدیکی به خدا) است. از طرفی الحاد، بی‌دینی، شرک و دین‌ستیزی از مشخصه‌های دیگر جوامع است که در دوران ما، شکل ناپسند و خطرناکی پیدا کرده است. خود این تفکر و عقیده، پیامدهای سوئی بر رشد و بالندگی انسانها و افول معنویت داشته است.

ثمره حاکمیت اسلام، تحقق جامعه دینی و راهبری دین در رفتارها و گفتارهای است.

۱۰.۲.۳ برچیده شدن ادیان و مذاهب مختلف: «همۀ ادیان و مذاهب از روی زمین

برداشته می‌شود و جز دین خالص باقی نمی‌ماند.»^۱

و نیز: «به خدا قسم! ناهمانگی و اختلاف مذاهب و ادیان از بین می‌رود و فقط

۱. سلیمان قندوزی حنفی، *ینابیع المودة* ج ۲، ص ۵۶

یک دین در سراسر گیتی حکومت می‌کند؛ چنان‌که خدای تبارک و تعالی فرموده است:
به راستی دین در نزد خدا، اسلام است.^۱

۲.۲.۳. حاکمیت توحید و یکتاپرستی: «هنگامی که مهدی قیام کند، زمینی باقی نمی‌ماند، مگر آنکه گلبانگ توحید (شهادت لا اله إلا الله) و...در آن بلند گردد.»^۲
 «دیگر در روی زمین، هیچ نقطه‌ای نمی‌ماند؛ جز اینکه هر صبح و شام در آن به یکتایی خدا و رسالت پیامبر اکرم ﷺ ندا سر داده می‌شود»^۳ و «...در شرق و غرب عالم جز موحد خداپرست، کسی باقی نمی‌ماند.»^۴

۱. مصطفی آل سید، بشارة الإسلام، ص ۲۶۵.

۲. سلیمان قندوزی حنفی، ینابیع المودة، ج ۲، ص ۵۰۶.

۳. محمدباقر مجلسی، بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۶۰، ح ۵۹.

۴. محمدبن مسعود عیاشی، تفسیر عیاشی، ج ۱، ص ۱۸۳.

۳.۲.۳. گسترش و فraigیری دین حق: «اهل هیچ دینی باقی نمی‌ماند؛ مگر اینکه اسلام را اظهار می‌دارد و اعتراف به ایمان می‌کند»^۱ و «تا هر کجا که تاریکی شب وارد شود، این دین (اسلام) نفوذ خواهد کرد.»^۲

۳.۴. جلب رضایت، دوستی و خشنودی جهانیان

حکومت امام مهدی عَلَيْهِ السَّلَامُ تَرْجِيْهُ السَّلَامُ نه با ضرب زور و شمشیر است و نه فشار و سرکوبی؛ بلکه حکومت بر دل‌ها و جان‌ها و سیاست محبت و تأثیف قلوب است.

دولت او، نه برای منافع شخصی و گروهی کار می‌کند و نه خواسته‌های مادی و نفسانی دارد؛ بلکه برای تحقق واقعی حکومت اسلامی و خدمت به مؤمنان و صالحان و مخالفت

۱. فضل بن حسن طبرسی، اعلام الوری، ص ۴۶۳.

۲. کامل سلیمان، یوم الخلاص، ج ۲، ص ۶۰۲.

با ظلم و ستم و زراندوزی است. بر این اساس تمامی امکانات و منابع مادی و معنوی را در اختیار آنان قرار می‌دهد و در رشد و تعالی آنان می‌کوشد. بر این اساس همه به آرزو و خواسته دیرین خود می‌رسند و عاشق پیشوازی عادل و عالم خود می‌شوند و از حکومت و فرمانروایی او اظهار خشنودی و رضایت می‌کنند.

«ساکنان آسمان‌ها و زمین از او خشنود و راضی می‌شوند»^۱ و «در خلافت او ساکنان زمین و آسمان و پرندگان در هوا راضی و خشنودند»^۲ و نیز: «أهل آسمان و زمین شادمان می‌شوند». ^۳ همچنین: «وقتی مهدی عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى بِرَبِّ الْأَئْمَاءِ تَرْجِعَةً لِلشَّفِيفِ ظهرور می‌کند، همه مسلمانان شاد و مسرور می‌شوند».^۴

۱. محمد بن جریر طبری، *دلائل الامامة*، ص ۲۵۹.

۲. محمد باقر مجلسی، *بحار الانوار*، ج ۱، ۵۱، ص ۸۰.

۳. یوسف بن یحیی مقدسی، *عقد الدرر*، ص ۱۴۷.

۴. علی یزدی حائری، *الزام الناصب*، ص ۱۹۲.

۴.۳. پیشرفت و ترقی فراگیر

انسان‌ها در عصر ظهور، شاهد پیشرفت و توسعه‌ای بی‌نظیر در دانش، صنعت، فن‌آوری و تولید خواهند بود و امر مجھول و مبهومی فراروی آنان نخواهد ماند. شاخه‌ها و شعبه‌های مختلف علم بر روی آنان، گشوده شده و پرده‌های ظلمت و نادانی از دیدگانشان به کناری زده خواهد شد.

فن‌آوری در زمینه ارتباطات، اطلاعات و وسائل حمل و نقل به سرعت پیشرفت کرده و مردم از موهب و مزایای این دانش بهره‌مند خواهند شد. در عین حال، این دانش همراه با حکمت و بصیرت خواهد بود که در نتیجه، مردم به باطن و حقیقت دنیا و طبیعت پی خواهند برد و همه چیز را برای تکامل خود به کار خواهند گرفت. پیش‌تر در این زمینه به‌طور مفصل بحث شد و روایاتی چند نقل گردید.

امام باقر علیهم السلام فرمایند: «هنگامی که قائم قیام می‌کند، دستش را به سر بندگان

می‌گذارد و بدین وسیله عقل‌های آنان را جمع و افکارشان را کامل می‌کند.^۱ و نیز: «وقتی قائم ما قیام می‌کند، خداوند بر وسعت بینایی و شنوایی مردم می‌افزاید...»^۲ «در زمان ظهور مهدی عَجَلَ اللَّهُ تَعَالَى فِرْجَةُ الشَّفَاعَةِ به مردم حکمت عطا می‌شود...»^۳ و نیز: «او زمین را از روشنی و عقل و منطق (دلایل واضح و روشنگر) پر می‌کند....»^۴ از روایات مربوط به این باب چندین برداشت مهم به دست می‌آید:

اول، محدودیت و مانعی از افاضه علم بی‌کران امام عَلَيْهِ السَّلَامُ وجود ندارد و همه شعبه‌ها و گونه‌های مختلف دانش بشری، از رشد و پیشرفت زیادی برخوردار خواهند شد که

۱. علی بن عبدالکریم نیلی، منتخب الأنوار المضيئة، ص ۲۰۰.

۲. محمدباقر مجلسی، بحار الأنوار، ج ۵۲، ص ۳۳۶.

۳. محمدبن ابراهیم نعمانی، الغيبة، ص ۲۳۹، ح ۳۰.

۴. محمدبن حسن طبرسی، اثبات المذاہ، ج ۳، ص ۵۲۴، ح ۴۰۴.

تصور آن برای هیچ‌کس ممکن نیست.

دوم، این دانش پیشرفت‌هه مرتب با غیب و علم نامحدود الهی است؛ بنابراین آثار و پیامدهای گسترده و مثبتی دارد و بشر، نهایت بهره‌مندی و استفاده را از آن خواهد برد. تأثیرات این رشد دانش، در دو مؤلفه بررسی می‌شود:

۱. زندگی دنیوی در سایه آن بهبود یافته و مردم در آسایش و رفاه بیشتری خواهند بود.
۲. در پرتو حکمت و دانش فراوان و آسایش و فراغت، زندگی مردم، معنوی و اخلاقی شده و آنان از حصار تنگ ماده‌گرایی و اندیشه‌های ناقص بشری بیرون می‌آیند.
۳. همگان، زن یا مرد، فقیر یا غنی، جوان یا میان‌سال و...، از نتایج و آثار این رشد دانش و حکمت برخوردار شده و علم و معرفت در تمامی زوایای حیات نفوذ می‌کند و زندگی بر عقل و دانش استوار می‌شود؛ نه غریزه و شهوت.
۴. یکی از ابعاد مهم رشد دانش بشری، تعالی و شکوفایی افکار و اندیشه‌ها

و توجه بیشتر به خرد و عقل خالص است. بر این اساس، رفتارها، گفتارها و پندارهای افراد هم عقلانی و خردورزانه خواهد بود و هم نظر به سعادت واقعی و تکامل آنان خواهد داشت.

۵. با اینکه علم بشری در همه زمینه‌ها و وجوده زندگی رشد خواهد یافت؛ اما با توجه به روایات، تغییرات اساسی در نحوه مسافرت و ارتباطات و اطلاعات رخ خواهد داد و با نیازها و بایسته‌های حکومت جهانی واحد، مطابق و هماهنگ خواهد بود. بر این اساس ارسال و دریافت اطلاعات و اخبار و مسافرت بین کشورها، از سرعت و دقت زیادی برخوردار خواهد شد.

۵.۳. ایجاد آرامش و گشايش (فرج)

یکی دیگر از آثار و برکات مهم دولت مهدوی، بهخصوص برای شیعیان و

مستضعفان عالم، گشایش در کارها، رفع سختی‌ها و گرفتاری‌ها و دست یافتن به آرامش و اطمینان است. آرامش خاطر و سکون و طمأنی‌نیه، گوهر کمیاب انسان‌های معاصر است که از صدها بیماری روحی و روانی، افسردگی، پرخاشگری، انواع سختی‌ها و ناکامیابی‌ها و... رنج می‌برند و در غرقاب ناملایمات و کمبودها دست‌وپنجه نرم می‌کنند! و تنها امام مهدی عَجَلَ اللَّهُ تَعَالَى بِرْجَهُ الشَّرِيفِ است که می‌تواند در برهه‌ای حساس از تاریخ، این مشکلات را برطرف کند و زندگی خوب و مطمئنی برای انسان‌ها فراهم سازد.

«[خداؤند] به وسیله مهدی عَجَلَ اللَّهُ تَعَالَى بِرْجَهُ الشَّرِيفِ از امت رفع گرفتاری می‌کند»^۱ و نیز: «او برطرف کننده رنج‌ها و اندوه‌ها از شیعیان است؛ بعد از اندوهی سخت، بلایی طویل و ستمی جانکاه. خوشابحال آنان که آن زمان را درک می‌کنند.»^۲

۱. محمدبن حسن شیخ طوسی، کتاب الغيبة، ص ۱۸۷.

۲. فضلبن حسن طبرسی، اعلام الوری، ص ۴۳۰، ح ۲۴.

۴۵

پیامبر اکرم (صلوات الله علیه و سلام) محبوب

۶.۳. ریشه‌کن ساختن بیماری‌ها و ناتوانی‌ها

از آثار و نتایج دیگر دولت حضرت مهدی عَبْدُ اللَّهِ الْمَطَّافِ، دفع بیماری‌ها و طولانی‌شدن عمرها، ریشه‌کن شدن مرض‌های واگیر و کشنده و زایل‌شدن ترس و ناتوانی‌های شیعیان است. این امر در نتیجه اقدامات مثبت حکومت آن حضرت (مانند رسیدگی به بهداشت عمومی و نظارت سایر شهرها و محیط‌زیست) و رشد علم و دانش بشری در همه زمینه‌ها (مانند طب و پزشکی) و عنایت خاص ایشان به شیعیان به دست می‌آید:

«وقتی قائم ما قیام کند، خداوند مرض و بیماری را از شیعه ما دور می‌کند و توانایی‌شان را بر می‌گرداند»^۱ و «همه بیماران از معتقدین به حق و شیعیان مهدی فَرِجَةُ الشَّفَافِ شفا می‌یابند».^۲

۱. محمدباقر مجلسی، بحـار الـأـئـوـار، جـ ۵۲، صـ ۳۶۴، حـ ۲۳۸.

۲. محمدبن محمد شیخ مفید، الـإـرشـاد، جـ ۲، صـ ۳۷.

۴. توسعه و رفاه واقعی

دولت امام مهدی عَبْدُ اللَّهِ تَعَالَى قَرْجَةُ الشَّرِيفِ، دولتی تکبعدى و منفعتخواه نیست؛ بلکه دولتی است که بیش از همه چیز، منافع واقعی مردم را در نظر دارد و در همه ابعاد و زوایای زندگی انسانی، تحول و تغییرات مثبت و پرفایده ایجاد می‌کند. البته سمت و سوی همه کارکردها، برنامه‌ها و خطومشی‌ها، هر چند سیاسی و اقتصادی، بهسوی خدا و تکامل اخلاقی انسان‌ها است؛ اما این امر موجب غفلت از مسائل ظاهری و مادی زندگی نمی‌شود و توسعه و رفاه اقتصادی بی‌نظیر و پرشکوهی برای انسان‌ها به ارمغان می‌آورد. در سایه حکومت آن حضرت نظام طبقاتی از بین می‌رود و همه مردم در ثروت مساوی خواهند بود. نشانه دوم، رفاه اقتصادی است که هر انسانی می‌تواند از آنچه بخواهد، بھرمند گردد. نشانه سوم، عدم نیازمندی به اموال و استغنای است و نبود هیچ نوع

۴۷

پیمایش
کوچک
نمودن

ستیز و تکاپو برای به دست آوردن چیزی.^۱

در هر حال در این عصر زندگی، اقتصاد جامعه شکوفا گشته، فقر و تنگدستی رخت برمی‌بندد و آبادانی همه جا به چشم می‌خورد و بازرگانی و تجارت رونقی زیاد می‌یابد. معادن و مواهب طبیعی (گنجهای نهفته در دل زمین) بهره‌برداری می‌شود. همه امکانات طبق احتیاجات جوامع، به مناطق عالم گسیل می‌شود و هیچ نقطه‌ای متروک و رهاشده باقی نمی‌ماند. باران‌های موسمی شروع به باریدن می‌کند، رودخانه‌ها پرآب و زمین‌ها حاصلخیز می‌شود و کشاورزی شکوفا می‌گردد.

۱. عباس مدرسی، تمدن در عصر ظهور مهدی عجیل اللہ عزیز، ص ۹۰.

۱.۴. فراوانی نعمت و برکت

«زمین پربرکت می‌شود و امت من در عصر او چنان زندگی [خوبی] دارند که در هیچ زمانی چنین نبوده است»^۱ و «در دولت او مردم، نیکان و فاجران، آن‌چنان در رفاه و آسایش به سر می‌برند که هرگز نظیر آن دیده نشده است...»^۲ و نیز: «امت من در عصر او چنان به سطحی از رفاه و زندگی و برخورداری از نعمتها می‌رسند که نظیری برای آن نیست.»^۳
 «....از رنج طلب و سختی [در راه دستیابی به امور زندگی] آسوده می‌شوید و بار سنگین زندگی را از شانه‌هایتان بر زمین می‌نهید»^۴ و «خداآوند زمین را به‌دست قائم زنده

۱. جلال‌الدین سیوطی، *العرف الوری*، ص ۹۹.

۲. علی بن عیسی اربلی، *کشف الغمة*، ج ۲، ص ۴۶۷.

۳. محمد باقر مجلسی، *بحار الانوار*، ج ۵۱، ص ۷۸ و ۳۷۷.

۴. محمد باقر مجلسی، *بحار الانوار*، ج ۵۱، ص ۱۱۱، ح ۶.

می‌کند... زمین زنده می‌شود و مردم آن حیاتی نوین می‌یابند؛ بعد از مرگشان.»^۱

۲.۴. بخشش فراوان و بی‌نیازی مردمان

«عطایایش گواراست...»^۲ و «شما به جست و جوی اشخاص بر می‌آید که مال یا زکات بگیرند و کسی را نمی‌یابید که از شما قبول کند»^۳ و نیز: «کسی به حضور مهدی عَجَلَ اللَّهُ بِرَحْمَةِ النَّبِيِّ فَرِجَعَ إِلَيْهِ مَمْوَلًا می‌آید و تقاضای کمک می‌کند؛ پس دستور می‌دهد: مال را در لباس او بریزند، به صورتی که نمی‌تواند آن را حمل کند.»^۴

۱. شرف الدین حسینی، تأویل الآیات الظاهره، ص ۶۳۸.

۲. علی بن عیسیٰ اربلی، کشف الغمة، ج ۲، ص ۴۷۲ و ۴۸۳.

۳. «فضل بن حسن طبرسی، اعلام الوری، ص ۴۶۴.

۴. یحییٰ بن حسن ابن بطريق، العمدة، ص ۴۳۵.

«خداوند بی نیازی را در دل های این امت قرار می دهد»^۱ و «هنگامی که مهدی قیام می کند، خداوند در دل های بندگان بی نیازی می افکند.»^۲

۳.۴. آبادانی و سرسبزی جهان

«در روی زمین جایی نمی ماند، جز اینکه آباد می شود»^۳ و نیز: «زمین به دست مهدی فرج الله الشریف آباد، خرم و سرسبز می شود و به دست او چشممه سارها روان می شود... و خیرات و برکات زیاد می شود.»^۴

۱. محمد باقر مجلسی، بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۸۴.

۲. شهاب الدین مرعشی نجفی، محلقات الاحقاق، ج ۲۹، ص ۳۳۴.

۳. علی بن عیسی اربلی، کشف الغمة، ج ۲، ص ۵۳۴.

۴. سلیمان قندوزی حنفی، ینابیع الموده، ج ۲، ص ۵۶۰.

۴.۴. ظهور خیرات و برکات زمین

«خداوند برای قائم، گنجها و معادن زمین را آشکار می‌سازد»^۱ و نیز: «در [هنگام

ظهور مهدی عَجَلَ اللَّهُ بِرَحْمَةِ الرَّحِيمِ】 زمین گنجهای خود را آشکار و برکاتش را برون می‌ریزد.»^۲

۵.۴. فراوانی آبها و محصولات

«... آسمان باران‌هایش را فرو می‌ریزد و درختان میوه‌های خود را آشکار می‌سازد. زمین

گیاهان خود را بیرون می‌فرستد و برای ساکنان خود آرایش می‌کند»^۳ و نیز: «آسمان چنان

که باید، باران ببارد و زمین گیاه برویاند.»^۴

۱. محمدبن علی شیخ صدق، کمال الدین، ج ۲، ص ۳۹۴، ح ۴.

۲. محمدبن محمد شیخ مفید، الارشاد، ج ۲، ص ۳۸۴.

۳. مصطفی آل سید، بشارة اسلام، ص ۷۱.

۴. حسن بن علی حرانی، تحف العقول، ص ۱۱۵.

نتیجه گیری

۵۳

همه برنامه‌ها و راهکارهای ارائه شده در «حکومت عدل اسلامی» ضمانت اجرایی قوی دارد و رهبر آن، «مدیری صالح، عادل، آگاه، شجاع و دانشمند» است. تمامی برنامه‌های او در جهت تأمین سعادت و بهروزی مردم و جلب رضایت و خشنودی آنان می‌باشد. از ویژگی‌های این حکومت جهانی، عبارت است از:

۱. تشکیل حکومت فراگیر جهانی

حکومت و دولت حضرت مهدی عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَبَرَكَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَامٌ عَلَى مَنْ يَتَّبِعُهُ، فراگیر و جهانی خواهد بود و قدرت و سلطه او از شرق تا غرب دنیا را فرا خواهد گرفت؛ به‌طوری که خودرأی‌ها، مقام‌پرستی‌ها و خودمحوری‌ها از بین خواهد رفت و همه بر اطاعت از حاکمی مقتدر جهانی، اتفاق خواهند داشت. با توجه به بعضی از روایات، به‌دست می‌آید که جهان در آن زمان به ۳۱۳ بخش

تقسیم شده و آن حضرت، ۳۱۳ تن از یاران نزدیک خود را بر آن‌ها حاکم خواهد ساخت.

۲. دین و آیین واحد جهانی

در حکومت جهانی واحد، دین برتر و آیین پذیرفته شده مردم، اسلام خواهد بود و این نشان می‌دهد که برنامه حضرت مهدی عَلَيْهِ السَّلَامُ وَالرَّحْمَةُ وَالرَّحِيمُ، جهان‌شمول و فراگیر بوده و مردم با رغبت و علاقه دین اسلام را اختیار خواهند کرد و نجات و سعادت خود را در پیروی از آن خواهند دانست. در نتیجه، فضایل اخلاقی و مکارم انسانی، در جوامع حاکم شده و فساد، الحاد و بیدینی از بین خواهد رفت.

۳. عدالت فراگیر جهانی

«عدالت»، عدالت اقتصادی، قضایی، اخلاقی و سیاسی، یکی از آرمان‌ها، خواست‌ها و آرزوهایی است که بنی‌آدم در طی تاریخ، به آن توجه داشته و در تمامی عرصه‌های زندگی اجتماعی خود، به آن نیازمند بوده است. این نیاز دائمی انسان تنها در «حکومت جهانی

مهدوی عَجَلَ اللَّهُ تَعَالَى بِرَحْمَةِ النَّبِيِّ فَرَجَّهُ اللَّهُ تَعَالَى «برآورده خواهد شد و «عدالت» تنها با آمدن «منجی موعود»، تحقق خواهد یافت و عدل و قسط و مساوات، نماد اصلی حکومت او خواهد بود.

۴. امنیت و صلح جهانی

امنیت و صلح واقعی و آرامش که گوهر نایاب زندگی انسان‌هاست، از ویژگی‌های جهانی و فraigیر امام زمان عَجَلَ اللَّهُ تَعَالَى بِرَحْمَةِ النَّبِيِّ فَرَجَّهُ اللَّهُ تَعَالَى است. در آن عصر، خوف‌ها زایل می‌شود و جان و مال و آبروی اشخاص در امان قرار می‌گیرد و در سراسر جهان امنیت عمومی حاکم می‌شود و اختناق، استبداد، استکبار و استضعف که همه از آثار حکومت‌های غیرالله‌ی است، از جهان ریشه‌کن می‌شود و حکومت‌های طاغوتیان، به هر شکل و هر عنوان، برچیده می‌شود.

۵. ملت واحد جهانی

ایجاد همبستگی و یکپارچگی در میان انسان‌ها و نزدیک‌کردن دیدگاه‌ها و افکار و آمال آن‌ها به یکدیگر، خواسته و آرزوی دست‌نیافتنی در وضعیت کنونی جهان است؛ اما با ظهور مصلح کل و بالارفتن بینش و آگاهی مردم و از بین‌رفتن منیت‌ها و خودخواهی‌ها، همبستگی و اتحاد شگرفی در میان انسان‌ها به وجود خواهد آمد. وقتی که امت واحد جهانی شکل بگیرد، تمامی اختلاف‌ها، کینه‌ها، سطیزه‌جویی‌ها، تجاوز‌ها و... از بین خواهد رفت و همگان یکدل و یکرنگ، اطاعت از آن حضرت را پیشۀ خود خواهند ساخت.

۶. پیشرفت و رفاه جهانی

در دولت کریمهٔ مهدی موعود^{عَجَلَ اللَّهُ تَعَالَى بِرَحْمَةِ النَّبِيِّ}، وضع اقتصاد و معیشت عمومی، خیلی خوب خواهد شد و اوضاع اقتصادی و مالی مردم، سامان خواهد یافت. در آن عصر، نعمت‌های الهی افزون،

آب‌ها مهار، زمین‌ها حاصل خیز و معادن ظاهر خواهد شد. هیچ فقیری باقی نخواهد ماند تا از بیت‌المال، کمک مالی دریافت کند. رونق و شکوفایی اقتصادی، باعث خواهد شد که همگان از برکات و آثار دولت او، برخوردار شوند و چهره کریه فقر، نابرابری، فساد مالی و... از جهان رخت برخواهد بست.

۷. کمال علم و عقل

یکی دیگر از آرمان‌های بشری، رسیدن به قله‌های کمال علم و عقل است که این مهم، جز در حکومت مهدوی، تحقق نخواهد یافت. علم بشری، به حدّ نهایی و کامل خود رسیده و دریچه‌های حکمت و دانش‌ها به روی بشر گشوده خواهد شد. در آن عصر، هیچ نکتهٔ مجھول باقی نخواهد ماند و سطح آگاهی و علم و اندیشهٔ مردم بالا رفته، قدرت عقل و خردورزی آنان فزونی خواهد یافت. اختراعات، اکتشافات، ارتباطات و فناوری بهنهایت کمال خود

خواهد رسید و مردم آن عصر، در بهترین و دلپسندترین برهه از زمان، زندگی خواهند کرد.

۸. نوسازی و احیای جهان

یکی از برنامه‌ها و راهکارهای مهم حکومت جهانی مهدی عَجَلَ اللّٰهُ بِرَجْهٖ السَّيِّدِ، احیاگری، نوسازی و دگرگونی در بسیاری از امور اقتصادی، فرهنگی و سیاسی جهان است.

۹. جلب رضایت و خشنودی جهانی

یکی از ویژگی‌های مهم حکومت مهدوی، تأمین خشنودی و رضایت همه ساکنان زمین و آسمان است. از آنجایی که دولت او، دولت عدالت‌گستر، فقرستیز، دانش‌گستر، رفاه‌آور، ظلم‌ستیز و مردمدوست است، همگان از آن راضی خواهند بود و در آرامش و شادی زندگی خواهند کرد. چنان‌که در روایات آمده است: «زمین را پر از عدالت می‌کند، آن‌چنان که پر از

ستم شده است. در خلافت او اهل آسمان و زمین، حتی پرندگان آسمان خشنود می‌شوند).^۱
 «اهل آسمان و ساکنان آن برای ظهور او خوشحال می‌شوند، او زمین را پر از عدالت می‌کند،
 آن‌سان که پر از جور و ستم شده باشد».^۲

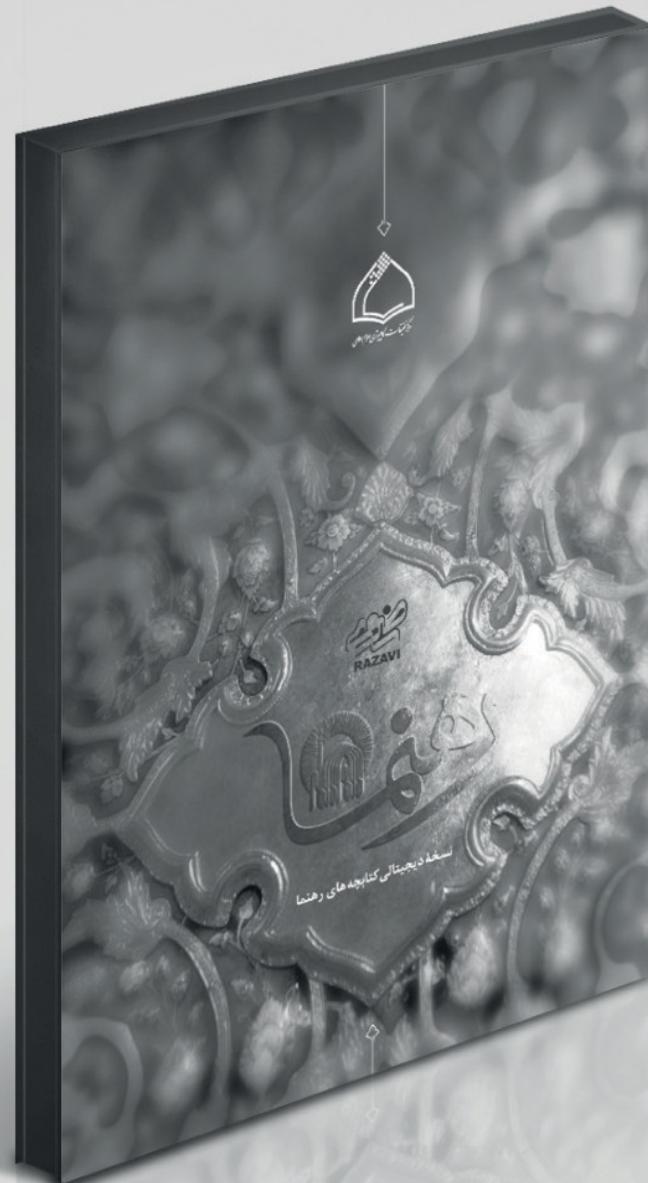
برای مطالعه بیشتر

۱. آینده جهان، رحیم کارگر، قم: بنیاد فرهنگی مهدی موعود عجل الله تعالیٰ علیه.
۲. چشم اندازی به حکومت مهدی عجل الله تعالیٰ علیه، نجم الدین طبیسی، قم: بوستان کتاب.
۳. نیک شهر مهدوی، محمدحسین پورامینی، مشهد: معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی آستان قدس رضوی.

۱. لوائح الأنوار، ج ۲، ص ۷۰.
۲. الغيبة طوسی، ص ۱۱۶.

نسخه دیجیتالی رهنما

مرکز پخش: مشهد مقدس، نبش ورودی باب الجواد علیه السلام
فروشگاه عرضه محصولات رضوی
تلفن: ۰۵۱۱-۲۲۸۵۲۰۴

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.